

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

Leonardo College

2018-2022

Inleiding:

Voor u ligt het Schoolondersteuningsprofiel van het Leonardo College. De school heeft dit schoolondersteuningsprofiel opgesteld conform de wet Passend Onderwijs. Met het schoolondersteuningsprofiel beoogt onze school de ouders, leerlingen, medewerkers en andere belanghebbenden inzicht te geven in de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarnaast beschrijven wij in dit profiel onze ambities voor de toekomst in de ondersteuning van leerlingen met specifieke leerbehoeften.

Het ondersteuningsprofiel is opgesteld door de schoolleiding en de zorgcoördinatoren van de school. De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling advies gegeven over de inrichting van het ondersteuningsprofiel. Het schoolondersteuningsprofiel is voor 4 jaar vastgesteld. Zo nodig kan het tussentijds worden aangepast.

Bij het opstellen van het profiel zijn wij uitgegaan van het Referentiekader Passend Onderwijs. Het referentiekader werkt de Wet Passend Onderwijs uit en geeft richtlijnen en handvatten voor de uitvoering. In het profiel wordt een onderscheid gemaakt tussen de basisondersteuning en de extra ondersteuning die de school kan aanbieden.

Onze school werkt voor passend onderwijs samen met de andere scholen in de regio. Daarover hebben de scholen in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801 afspraken met elkaar gemaakt*. Het samenwerkingsverband legt de ondersteuningsprofielen van de aangesloten scholen bij elkaar in het Ondersteuningsplan met het doel een dekkend aanbod voor alle leerlingen in de regio te realiseren

Wij verwijzen in het ondersteuningsprofiel veelvuldig naar de andere documenten van de school zoals de Schoolgids, het Zorgplan en diverse protocollen, waaronder het dyslexieprotocol en het pestprotocol. U kunt deze op onze website raadplegen.

Wij hopen dat dit ondersteuningsprofiel u op weg helpt in het vinden van de juiste zorg. Met vragen over het ondersteuningsprofiel of suggesties ter verbetering kunt u zich het beste wenden tot de zorgcoördinator van de school. U vindt zijn/haar en andere belangrijke contactgegevens in de bijlage bij dit profiel.

Met vriendelijke groet,

Schoolleiding en zorgteam van Leonardo College

*Tot dit samenwerkingsverband horen de vo en vso scholen in Leiden, Leiderdorp, Kaag en Brasem, Oegstgeest, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude.

A) Algemeen

Contactgegevens

Naam	Leonardo College
Adres	Noachstraat 2
Postcode en plaats	2324 LT Leiden
Telefoonnummer	071 5768202
Mailadres	leonardo@ldvleiden.nl
Zorgcoördinator (of contactpersoon)	E.M. van Dam
Naam rector (of directeur)	W. van der Veer
Bevoegd Gezag	Stichting Scholengroep Leonardo da Vinci Leiden

Onderwijsvisie

Het Leonardo College is een school voor Openbaar onderwijs. Dat betekent dat wij voor iedereen toegankelijk zijn en een basishouding hebben die uitgaat van respect. Dat is wat wij geven en ook wat wij terugvragen van onze ouders en leerlingen. Verder verzorgen wij onderwijs voor mavo, havo en vwo. Wij zijn gevestigd in de wijk Coebel in Leiden Zuid-West. Het Leonardo College heeft een sterke band met de stad Leiden, maar heeft tegelijkertijd een uitgesproken regionale aantrekkingskracht. Er volgen ongeveer 820 leerlingen onderwijs op het Leonardo College.

Het Leonardo College maakt onderdeel uit van de Scholengroep Leonardo da Vinci, tevens de naamgever van onze school. Leonardo da Vinci had vele talenten. Zijn grootste talent was zijn vermogen om kennis en vaardigheden creatief te combineren en zichzelf te blijven uitdagen. Dit willen wij ook bereiken door onze leerlingen op te leiden tot onderzoekende, ontdekkende en ondernemende burgers die inzicht krijgen in hun eigen persoonlijkheid en leren zichzelf richting te geven.

Daarnaast willen wij dat onze leerlingen uitstekende examenresultaten halen en hen een leuke middelbare schooltijd bieden waar zij met veel plezier op terugkijken: twee doelen die eerder in elkaars verlengde liggen dan dat zij elkaar uitsluiten.

Het is onze ambitie om onze leerlingen voor te bereiden op een actieve rol in de maatschappij. We bieden de leerlingen uitdagingen in een veilige omgeving, zodat hun zelfbeeld duidelijk wordt, hun zelfvertrouwen groeit en ze uiteindelijk een passend diploma behalen.

Onze missie 'Werken aan je talent' maakt duidelijk hoe wij deze ambitie denken te realiseren. Werken aan je talent betekent voor ons talent- en ambitie gedreven onderwijs. Dat houdt in dat wij uitgaan van de talenten van onze leerling. Onder talent verstaan we het volgende: *Talenten zijn aangeboren, zij zijn weliswaar niet te leren, maar kunnen wel ontdekt en ontwikkeld worden.*

Wij helpen onze leerlingen hierbij door uitdagend onderwijs te bieden, dat aansluit bij de competenties waarover de leerling beschikt. Willen we gezamenlijk onze ambities realiseren dan is het van belang dat zowel ouders, leerlingen, collega's als leidinggevenden handelen volgens onze kernwaarden: Respect, verantwoordelijkheid en inzet voor jezelf, voor een ander, voor je omgeving.

Visie op de ondersteuning van leerling

Passend onderwijs betekent dat iedere leerling het onderwijs en de ondersteuning krijgt waar hij of zij recht op heeft. Centraal staat de vraag: wat heeft een leerling nodig, hoe kan dat worden georganiseerd en wie zijn daarvoor nodig? Goed onderwijs is de basis voor passende ondersteuning. Goed onderwijs betekent docenten met didactische kwaliteiten, een positief pedagogisch klimaat, kunnen omgaan met verschillen, aandacht voor talentontwikkeling, handelingsgericht werken en meetbare resultaten.

Een groot gedeelte van de zorg is ingebed in de dagelijkse gang van zaken voor een leerling. Zicht hebben op de ontwikkeling van onze leerlingen is een belangrijke opdracht. De begeleiding is erop gericht dat iedere leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Daarnaast is er aandacht voor specifieke zorg-, ontwikkel- en leervragen van leerlingen. Voor een leerling is de periode van 12 tot 18 jaar, een periode waarin de leerling veel tijd op school doorbrengt. Hij gaat over allerlei zaken in gesprek en discussie met zijn ouders en docenten om zicht te krijgen op de maatschappij, wie hij wil zijn en wie hij wil worden. In deze periode is communicatie tussen alle partijen van groot belang. In gesprek zijn en blijven, betrokkenheid en vertrouwen in de leerling en in elkaar hebben is de basis voor een goede samenwerking. De communicatie tussen leerling, school en ouders is voor te stellen als een driehoek.

Wanneer het goed met een leerling gaat, is een zorgvolle, veilige omgeving belangrijk. Echter wanneer het om welke reden dan ook minder gaat met een leerling, wordt zorg meer en meer van belang. Het belang van een goede samenwerking wordt dan ook steeds groter.

Opleidingsmogelijkheden

Schooltypen	leerjaren	toelatingscriteria brugklas*	Bijzonderheden
MAVO	1 t/m 4	Advies mavo	Mogelijkheid om een extra sportaanbod te volgen in jaren 1 t/m 3 (sport/dans/highschool). Mogelijkheden voor topsporttalentleerlingen. De brugklas volgt een programma bij Technolab. De 2 ^e klas volgt het vak O&O (Onderzoeken & Ontwerpen). In bovenbouw keuzevak LO2.
MAVO/HAVO	1	Advies mavo/havo of havo	Mogelijkheid om een extra sportaanbod te volgen in jaren 1 t/m 3 (sport/dans/highschool). Mogelijkheden voor topsporttalentleerlingen. Onderwijs volgens Havisten Competent (HaCo).
HAVO	3 t/m 5		Mogelijkheid om een extra sportaanbod te volgen in jaren 1 t/m 3 (sport/dans/highschool). Mogelijkheden voor topsporttalentleerlingen. Onderwijs volgens Havisten Competent (HaCo). In bovenbouw keuzevak BSM.
HAVO/VWO	1 en 2	Advies havo of havo/vwo	Mogelijkheid om een extra sportaanbod te volgen in jaren 1 t/m 3 (sport/dans/highschool). Mogelijkheden voor topsporttalentleerlingen. Onderwijs volgens Havisten Competent (HaCo).
VWO	1 t/m 6	Advies vwo	Mogelijkheid om een extra sportaanbod te volgen in jaren 1 t/m 3 (sport/dans/highschool). Mogelijkheden voor topsporttalentleerlingen. In jaar 1 t/m 3 filosofie. In bovenbouw keuzevak BSM en filosofie.

* In de Schoolgids en de informatiebrochure voor groep 8 leerlingen vindt u precieze informatie over de aanmeldings- en toelatingsprocedure.

Op het Leonardo College start je in een vwo-, havo/vwo-, mavo/havo- of een mavo-brugklas.

De **vwo-klas** is bedoeld voor leerlingen met een uitgesproken vwo advies.

Voor die leerlingen van wie nog niet duidelijk is of het uiteindelijke niveau havo of vwo zal zijn, is er de **havo/vwo-klas**. De leerling heeft hiervoor minimaal een havo-advies van de basisschool nodig. In de havo/vwo-brugklas wordt op havoniveau lesgegeven, met aandacht voor vwo-aspecten. Er wordt op havo-niveau getoetst. Ook in de tweede klas werken we nog met havo/vwo-klassen. Dit geeft aan het eind van het eerste leerjaar voldoende duidelijkheid of HAVO- of VWO-niveau passend zal zijn.

Voor leerlingen voor wie het nog niet duidelijk is of het uiteindelijke niveau mavo of havo zal zijn, is er de **mavo/havo-klas**. De leerling heeft hiervoor wel minimaal een mavo-advies van de basisschool nodig met een mavo/havo-plaatsingsadvies. Leerlingen in de mavo/havo-klas krijgen les op mavo/havo-niveau; er wordt getoetst op mavo-niveau. Dit geeft aan het eind van het eerste leerjaar voldoende duidelijkheid of MAVO- of HAVO-niveau passend zal zijn.

De **mavo-klas** is bedoeld voor leerlingen met het uitgesproken mavo-advies. Leerlingen krijgen les op mavo-niveau en er wordt op mavo-niveau getoetst.

Kengetallen leerling populatie huidig schooljaar en afgelopen drie schooljaren

a) Totaal aantal leerlingen	824
b) Aantal leerlingen met een leerlinggebonden financiering	-
c) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde dyslexie	134
d) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde dyscalculie	5
e) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde AD(H)D	26
f) Aantal leerlingen met gediagnosticeerde autisme/ASS	9
g) Aantal leerlingen met begeleiding van BPO uit cluster 3 of 4	22

B) Basisondersteuning

I. Inleiding: Wat is basisondersteuning?

Onder basisondersteuning wordt verstaan het geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school – eventueel in samenwerking met anderen – kunnen worden uitgevoerd.

De preventieve maatregelen zijn gericht op het tijdig signaleren van leerproblemen en opgroei- en leerproblemen. De lichte curatieve interventies zijn gericht op ondersteuning van leerlingen die geen indicatie hebben voor extra leerlinggebonden financiering.

De basisondersteuning is in principe beschikbaar voor alle leerlingen van de school. Wel kan het zo zijn dat voor het gebruik van een voorziening voorwaarden gelden zoals bijvoorbeeld een gecertificeerde verklaring die aantoont dat de leerling een bepaalde specifieke leerbehoefte heeft. Aan het gebruik van een voorziening kunnen voor de ouder(s)/verzorger(s) kosten zijn verbonden.

II. Het aanbod aan basisondersteuning van onze school

II.1. Preventieve ondersteuningsmaatregelen

Veilig schoolklimaat

Onze missie luidt kort en krachtig:

Respect

- je luistert naar de ander
- je geeft je mening
- je laat de omgeving in zijn waarde

Verantwoordelijkheid

- je werkt samen met de ander
- je levert je eigen bijdrage aan het geheel
- je ruimt op

Inzet

- je helpt de ander
- je doet je best
- je doet iets extra's voor je omgeving

Ons onderwijs kenmerkt zich door betekenisvol leren, oog voor diversiteit en persoonlijke begeleiding op maat. Op elk gebouw gelden duidelijke regels, een voorwaarde voor een plezierige werksfeer. Iedere leerling moet zich veilig kunnen voelen, we besteden veel aandacht aan een schone omgeving. Onze gebouwen zien er goed uit, dat willen we graag zo houden.

De SG Leonardo da Vinci staat voor talentherkenning en talentontwikkeling door:

- een gedegen lesprogramma, dat het maximale uit een leerling haalt. Dit blijkt uit de goede (eindexamen)resultaten die onze leerlingen al jaren behalen;
- het aanbieden van extra programma's op het gebied van sport en dans;
- de combinatie van denken en doen. Een vak leren is niet alleen theorie.
- extra aandacht voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde.
- Rekenbeleid waarbij extra aandacht wordt besteed aan rekenen.
- naast het aanbieden van kennis en vaardigheden ook ruimte bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke kwaliteiten van de leerling. Wij zorgen voor goede individuele begeleiding, ook voor de leerling die extra zorg nodig heeft.

Wij geloven dat leren een sociaal proces is en dat iedere leerling opereert als onderdeel van een team op het onderwijspeelveld. Aandacht voor en duidelijkheid over de onderlinge relaties en verhoudingen zorgen voor veiligheid, wat van essentieel belang is voor de leerling om te kunnen komen tot individuele prestaties.

Veiligheidsplan

De school gaat ervan uit dat preventie beter is dan achteraf maatregelen treffen. Daarom is er een veiligheidsplan voor de Scholengroep Leonardo da Vinci opgesteld. Hierin zijn protocollen voor het handelen in crisissituaties (zoals besmetting, ziekte, overlijden) opgenomen. De school heeft bovendien een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) opgesteld.

Project Veilige School

De school neemt deel aan het door de gemeente Leiden georganiseerde project Veilige School. De meeste lokale scholen hebben een veiligheidsconvenant ondertekend. Ze hebben zo ermee ingestemd om gesignaleerde problemen gezamenlijk en in overleg met de wijkagent en Bureau Halt aan te pakken en op te lossen. Bij diefstal, bedreiging en dergelijke schakelen we de politie in.

Mentor

De mentor speelt een belangrijke rol bij het scheppen van een prettig werkklimaat en bij het aanleren en corrigeren en is de eerst aangewezen persoon in de school naar wie de leerling met zijn problemen, van welke aard ook, toe moet kunnen gaan. Helaas zijn er

leerlingen die tijdens hun schoolperiode te maken krijgen met ernstige problemen. Voor hen is er de mogelijkheid zich te wenden tot een van de leden van het vertrouwensteam binnen de school. De vertrouwenspersonen zijn bereid om tijd vrij te maken, te luisteren naar leerlingen, problemen te verhelderen en samen naar oplossingen te zoeken.

Voor meer informatie over hoe de school handelt bij pesten: zie antipestprotocol op de website van de school.

Toegankelijkheid van het gebouw

Het gebouw is via beide ingangen goed bereikbaar voor de mindervaliden. Er is één lift die vanaf de begane grond te bereiken is en naar de eerste en tweede verdieping leidt. Er is op school één invalidetoilet aanwezig op de begane grond.

Interventies om vroegtijdig leerproblemen te vast stellen

Nieuwe aanmeldingen

Bij de nieuwe aanmeldingen voor het schooljaar 2016-2017 wordt, in het kader van passend onderwijs, nauwlettend gekeken of extra ondersteuning voor een leerling gewenst is en zo ja, of en hoe deze binnen onze schoolstructuur kan worden vormgegeven. Er is contact tussen ouders, zorgcoördinator, teamleider en er wordt contact opgenomen met de basisschool (via DOD en een warme overdracht).

Intakegesprekken met alle leerlingen

Met alle leerlingen wordt na aanmelding een intakegesprek gevoerd. Hierin worden specifieke ondersteuningsvragen besproken. Op basis van de screeningsgesprekken wordt ingeschat in hoeverre de ondersteuning die de school biedt, voldoende aansluit bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

Taal

In het kader van taalbeleid toetsen we de brugklasleerlingen op leesvaardigheid en woordenschat. Wij doen dit met behulp van de toetsen van Dia- taal: Dia- tekst en Dia- woord. In de brugklas vindt bij alle leerlingen een screening dyslexie plaats. Naar aanleiding hiervan kunnen ouders geadviseerd worden het kind nader te laten onderzoeken.

Interventies om vroegtijdig opgroei- en opvoedproblemen te onderkennen

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD begeleidt de groei en ontwikkeling van jeugdigen. De Jeugdgezondheidszorg nodigt alle jongeren op vaste momenten gedurende de schoolperiode uit voor een onderzoek naar hun gezondheid, ontwikkeling en leefstijl, d.w.z. de 13-14-jarigen (klas 1 en 2) en de 15-16-jarigen (klas 3 en 4).

Daarnaast kan de school leerlingen aanmelden met lichamelijk en/of psychosociale problemen om te kijken welke hulp er verder nodig is; bijv. huisarts, JGT, GGZ. Verder geven zij persoonlijk of klassikaal adviezen over een gezond schoolleven, zoals omgaan met elkaar, voorkomen van pesten, genotmiddelen en seksualiteit.

- Ouders en leerling kunnen ook zelf contact opnemen als er vragen of zorgen zijn over de gezondheid, ontwikkelingen/of opvoeding.
- Indien nodig overlegt de jeugdarts of sociaal verpleegkundige (JGZ) met de docent, huisarts of andere instanties. Alle gesprekken met de jeugdarts of sociaal verpleegkundige JGZ zijn vertrouwelijk. Er wordt met niemand anders over gesproken zonder dat de jongere het zelf weet.

Preventief gezondheidsonderzoek (PGO) voor 13-14-jarigen (klas 1 en 2)

Leerlingen van 13-14 jaar uit klas 1 en 2 worden uitgenodigd voor een preventief gezondheidsonderzoek. Het doel van die onderzoeken is om eventuele problemen in de ontwikkeling zo vroeg mogelijk te ontdekken. Als er problemen zijn, kan er snel actie ondernomen worden. Natuurlijk gebeurt dat alleen na overleg met ouders en leerling. De leerlingen vullen van tevoren op school een vragenlijst in. De vragen gaan over hun lichamelijke gezondheid, over hoe ze zich voelen en over hun leefstijl. Na enkele weken nodigt de jeugdverpleegkundige de leerling uit voor een gesprek over de vragenlijst. Ook de lengte en het gewicht van de leerling worden dan gemeten. Na afloop krijgt de leerling een brief mee met de bevindingen. Eventueel neemt de GGD dan contact op met de zorg- coördinator of met de mentor/coach over hoe het met de leerling op school gaat.

E-MOVO (Elektronische Monitor en Voorlichting) voor 15-16-jarigen (klas 3 en 4)

De vragenlijst gaat over onderwerpen als eetgewoonten, bewegen, genotmiddelen, seksualiteit, gezondheid en lekker in je vel zitten. Na het invullen van de vragenlijst zijn de scores op de verschillende onderwerpen te zien en bestaat de mogelijkheid om door te klikken naar betrouwbare websites met advies en informatie, zoals naar www.hoezitdat.info Afhankelijk van de uitkomsten van deze gezondheidstest nodigt de

jeugdverpleegkundige, de leerling uit voor een gesprek over de resultaten van de vragenlijst.

De uitkomsten van de test zijn alleen bekend bij de GGD. Hiermee is de privacy van de leerling gewaarborgd. De Jeugdgezondheidszorg gebruikt de gegevens wel anoniem voor rapportages over de gezondheidssituatie van jongeren in regio Hollands Midden.

- Meer informatie staat op www.cjgleiden.nl en www.ggdhm.nl.

II.2. Licht curatieve interventies

Ondersteuningsmaatregelen voor leerlingen met dyslexie en dyscalculie

Het beleid van het Da Vinci College ten aanzien van dyslexie is gebaseerd op het Protocol dyslexie Voorgezet Onderwijs (Henneman, Kleijnen & Smits, 2004).

De doelstellingen zijn:

- dyslectische leerlingen volgen de opleiding waartoe ze op basis van hun cognitieve capaciteiten in staat zijn.
- zij vergroten hun functionele lees- en spellingvaardigheid
- zij leren omgaan met hun dyslexie

Het uitgangspunt is dat elke docent op het Leonardo College weet:

- welke leerlingen in zijn of haar klas dyslectisch zijn
- hoe hij/zij met deze leerlingen om moet gaan op het gebied van dyslexie
- welke extra faciliteiten er geboden kunnen worden voor leerlingen met dyslexie

Daarnaast is het van belang aan te geven dat elke leerling een inspanningsverplichting heeft ondanks dat er sprake is van een leerprobleem. Van ouders wordt verwacht dat ze hun zoon/dochter thuis de hulp bieden die nodig is en realistisch zijn in hun verwachtingen ten aanzien van de begeleiding van de leerlingen op school.

Faciliteiten

De leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring hebben recht op compenserende faciliteiten. De faciliteiten die de school biedt, bestaan uit:

- tijdverlenging bij examens en verkorte toetsen
- toetsen en opdrachten in een goed leesbaar lettertype (Arial 12) en duidelijke lay-out
- aangepaste beoordeling van spelfouten bij de Moderne Vreemde Talen (in de onderbouw)

De ICT-ondersteuning die wij op school kunnen bieden:

-laptopgebruik tijdens toetsen wordt in overleg toegestaan
-gebruik van het programma Kurzweil ('tekst-naar-spraak' software) wordt in overleg toegestaan

Er is op school een aantal gespecialiseerde docenten – dyslexiecoaches – die leerlingen in kleine groepjes begeleiden. De coach doet geen inhoudelijke begeleiding m.b.t. vakken (geen bijles of remedial teaching). De coach nodigt de leerlingen uit voor een aantal bijeenkomsten waarin de problematiek die leerlingen zelf ondervinden, centraal staat. De begeleiding richt zich op het leren omgaan met dyslexie en leerstrategieën.

Ondersteuning voor bepaalde vakken (steunuren)

Het Leonardo College biedt steunlessen voor leerlingen die een bepaald hiaat in een vak hebben. Deze steunlessen zijn zowel voor onder- als bovenbouwleerlingen en worden iedere dinsdag op het zesde uur gegeven door vakdocenten.

Ondersteuning aan leerlingen met een taalachterstand

Leerlingen die pas sinds kort onderwijs in Nederland volgen (maximaal 4 jaar) en een anderstalige achtergrond hebben, kunnen in aanmerking komen voor NT2: zij krijgen verlenging bij toetsen en mogen een woordenboek gebruiken.

Faalangstraining/examenstresstraining

Voor sommige leerlingen kan de prestatiedruk bij toetsen en de angst bij het houden van presentaties het resultaat negatief beïnvloeden. Leerlingen kunnen kortdurend individueel begeleid worden. In de brugklas en de examenklassen wordt een faalangstreductietraining gegeven.

Aanbod voor leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie (hoogbegaafden)

Voor begaafde leerlingen is er géén expliciet aanbod. Daar is bewust voor gekozen. Wel zijn er veel mogelijkheden waar leerlingen hun talenten kunnen ontwikkelen, naast het onderwijs in de vakken waar examen in gedaan dient te worden binnen het VWO-programma.

III. De ondersteuningsstructuur van onze school

De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs en zorgt voor een passende begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Naast de vakdocenten zijn de volgende medewerkers betrokken bij de ondersteuning van de leerlingen: mentor, teamleider, zorgcoördinator, decaan, coaches, leerlingbegeleiders.

De school participeert in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Leiden e.o.

Gedetailleerde informatie over de ondersteuningsstructuur kunt u vinden in de Schoolgids.

IV. Planmatig werken

De school gaat uit van de indicatoren Ondersteuning en begeleiding, zoals die door de Inspectie van het Onderwijs in het toezichtkader voortgezet onderwijs zijn vastgelegd:

Ondersteuning en begeleiding (Toezichtskader VO: kwaliteitsaspect 9)

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning) (De school bestrijdt effectief achterstanden.)

9.1	<p>De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen door middel van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor Taal: Dia- taal-> Dia- tekst en Dia- woord. In het kader van taalbeleid toetsen we de brugklasleerlingen op leesvaardigheid en woordenschat. Begeleiding vindt plaats door middel van het gebruik van het programma Score. - Voor Rekenen: StudyFlow. Hiermee kunnen we:<ul style="list-style-type: none"> - tot in detail de stappen analyseren die een leerling neemt op weg naar het antwoord. - optimaal adaptieve en gepersonaliseerde leertraject voor elke leerling bepalen, door het analyseren van de genomen stappen. - feedback geven plus een gerichte aanpak van de feedback aan de docent over aandachtsgebieden per leerling, per groep of zelfs van meerdere groepen samen.
9.2	<p>De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen door middel van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Screening op dyslexie van alle leerlingen in de brugklas

	<ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) - individuele handelingsafspraken aan de hand van leerling besprekingen - vakoverstijgend groepsplan, indien nodig.
9.3	<p>De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen behalen het gewenste niveau van de referentiekaders voor Nederlands - De leerlingen behalen het gewenste niveau van de referentiekaders rekenen
9.4	<p>De school voert de ondersteuning planmatig uit door</p> <ul style="list-style-type: none"> - de registratie van de ondersteuningsgegevens in het leerlingvolgsysteem - de evaluatie van de individuele handelingsafspraken tijdens leerlingbespreking - de evaluatie van vakoverstijgende groepsplannen tijdens klassenbespreking - evaluatie en bijstellen van de OPPs (OntwikkelingsPerspectiefPlan).

V. Kwaliteit van de basisondersteuning

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt of de kwaliteit van de school voldoende is. Als een school in het voortgezet onderwijs aan de kwaliteitseisen van de Inspectie van het Onderwijs voldoet krijgt de school een zogenaamd *basistoezicht*. Dit geeft aan dat de school het vertrouwen van de Inspectie heeft. De beoordeling is per afdeling. Op onze school geldt voor alle afdelingen het basistoezicht.

Het basistoezicht geeft aan dat de opbrengsten (de leerprestaties) volgens het oordeel van de Inspectie voldoende zijn. De Inspectie geeft haar oordeel over de opbrengsten weer in de jaarlijkse opbrengstenkaart en in het driejaarlijkse meerjaren opbrengstenoordeel. Deze zijn te vinden op de website van de Inspectie <http://www.onderwijsinspectie.nl/>.

VI. Het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning

In het samenwerkingsverband Passen Onderwijs hebben de scholen afspraken gemaakt over het niveau van de basisondersteuning. Deze betreffen het (minimale) aanbod aan basisondersteuning, de hantering van de bovengenoemde door de Inspectie gehanteerde eisen aan Ondersteuning en Begeleiding en het voldoen van het onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel van de school aan de van toepassing zijnde bekwaamheidseisen.

Conform de afspraken in het samenwerkingsverband heeft de school de volgende functies c.q. taken bij intern of externe functionarissen belegd;

- Zorgcoördinator intern
- Schoolmaatschappelijke werk extern
- Dyslexiespecialist intern
- Rekenspecialist intern
- Vertrouwenspersoon intern en extern
- Contactpersoon Primair onderwijs intern
- Contactpersoon vervolgonderwijs intern

Het bevoegd gezag van de scholen ziet toe op het kwaliteitsniveau van de basisondersteuning op de onder haar ressorterende scholen.

C) Extra Ondersteuning

I. Wat is extra ondersteuning?

De extra onderwijsondersteuning omvat alle vormen en combinaties van onderwijs, ondersteuning en of zorg die de basisondersteuning overstijgen. De extra ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van een arrangement. Ondersteuningsarrangementen kunnen variëren van licht curatief en tijdelijk van aard tot intensief en langdurend of structureel van aard. Afhankelijk van de specifieke leerbehoefte c.q. leerbelemmeringen van de leerling en de mogelijkheden van de school wordt de extra ondersteuning op de reguliere school of daarbuiten georganiseerd. Extra ondersteuning in de reguliere school kan bijvoorbeeld mogelijk zijn door de tijdelijk toegevoegde ondersteuning voor de leraar/ het team of een budget waarmee de school aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van een specifieke leerling tegemoet kan komen. Extra ondersteuning buiten de reguliere school is bijvoorbeeld een (tijdelijke) plaats of observatie in het voortgezet speciaal onderwijs.

II. Wat kan onze school bieden aan extra ondersteuning in de school?

De zorgcoördinator ondersteunt en adviseert docenten, mentoren/coaches en managementteam bij de begeleiding van leerlingen die extra zorg nodig hebben. Daarnaast houdt deze zich ook bezig met het structureren en optimaliseren van de leerlingenzorg, de gang van zaken rond leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De zorgcoördinator heeft contact met externe instanties, zoals JGT, Loket Passend Onderwijs, GGD, BPO/AED. Naast de zorgcoördinator is er een dyslexiecoördinator, faalangstcoördinator, orthopedagoog, leerlingbegeleider en externe hulp (BPO/AED, GGD, JGT) aanwezig.

Op gemeenteniveau zijn specialisten op gebied van jeugdhulp binnen het Centrum Jeugd en Gezin samengebracht. Deze hulp wordt geboden door het Jeugd- en Gezinsteam (JGT). Hierin werken verschillende professionals van de kernpartners samen, zoals jeugdartsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers en pedagogen. In Leiden zijn zes JGT's werkzaam. Er zijn twee contactpersonen binnen het JGT met een achtergrond binnen het Schoolmaatschappelijk Werk (SMW). Problemen waarmee leerlingen naar het JGT doorverwezen kunnen worden, zijn: problemen op school (concentratie, faalangst, pesten), in de familie, problemen met jezelf, problemen met verslaving.

De GGD valt ook onder het CJG. De Jeugdgezondheidszorg nodigt alle jongeren op vaste momenten gedurende de schoolperiode uit voor een onderzoek naar hun gezondheid, ontwikkeling en leefstijl. Daarnaast kunnen wij als school leerlingen aanmelden met lichamelijk en/of psychosociale problemen om te kijken welke hulp er verder nodig is.

Voor leerlingen die langdurig extra ondersteuning nodig hebben, wordt een Begeleider Passend Onderwijs ingezet. De BPO-ers komen vanuit de Ambulante Educatieve Dienst (AED) en worden bekostigd vanuit het SWV (Samenwerkingsverband). De betrokkenheid richt zich op begeleiding van leerlingen (en van hun docenten) met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van sociaal-emotionele en/of gedragsproblematiek of op leerlingen die stagneren in het leren vanwege taak-/werkhoudingsproblemen. Verder is betrokkenheid gericht op de begeleiding van leerlingen met een lichamelijke handicap of langdurige ziekte. Hier vallen ook leerlingen onder die moeite hebben om (hele dagen) naar school te komen. Als er langdurige zorg nodig is, worden in samenwerking met de orthopedagoog door de BPO-ers, OPP's (ontwikkelingsperspectieven) geschreven.

Het LPO (Loket Passend Onderwijs) is het centrale punt voor consultatie, advies en ondersteuning voor de scholen van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801. Het LPO geeft hulp bij problemen die de school overstijgen. Het loket heeft een dienstverlenende en ondersteunende taak voor de scholen. Taken zijn: consultatie en advies bij: leerproblemen, gedrags- en omgangsproblemen, schoolverzuim, aanvullende ondersteuning / hulpverlening, ondersteuning van een aanmelding bij De Delta, ondersteuning of advisering over een traject Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Dyslexiecoaches

De coach functioneert als meldpunt Dyslexie, regelt faciliteiten, brengt advies uit. Het Leonardo College volgt de richtlijnen, die zijn aanbevolen in het Protocol Dyslexie V.O. Op school worden geen dyslexietesten gedaan, maar er kan wel een screening worden gedaan om te kijken of testen zin heeft.

Er is op school een aantal gespecialiseerde docenten, z.g. dyslexiecoaches, die leerlingen in groepjes begeleiden. De coach nodigt de leerlingen voor een aantal bijeenkomsten uit, hier staat de problematiek die leerlingen zelf ondervinden, centraal. De begeleiding richt zich op het leren omgaan met dyslexie en leerstrategieën.

Faalangstreductietraining

Voor sommige leerlingen kan de prestatiedruk bij toetsen en de angst bij het houden van presentaties het resultaat negatief beïnvloeden. Er wordt individueel en voor verschillende leeftijdsgroepen faalangstreductietrainingen gegeven.

Pluscoach

Pluscoach is een aanbod voor jongeren uit Zuid-Holland Noord, Haaglanden en Westland. Pluscoaching wordt ingezet om overbelaste jongeren te helpen bij het

behalen van hun startkwalificatie. Het is een vorm van ondersteuning voor jongeren met meervoudige problematiek: een combinatie van verschillende soorten probleemgedrag of problemen op meerdere levensgebieden.

Vertrouwenspersonen

Deze collega's zijn het aanspreekpunt voor leerlingen die uit zichzelf in vertrouwen met iemand willen spreken. Zij kunnen de leerling adviseren hulp binnen of buiten de school te vragen.

Steunles

In de kernvakken wordt extra ondersteuning gegeven voor leerlingen die dat nodig hebben in zowel onder- als bovenbouw.

Leerlingbegeleider

Betrokkenheid richt zich op korte begeleiding van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op het gebied van planning/organisatie van het schoolwerk. De interne leerlingbegeleider begeleidt de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in praktische zin. Zij stelt een OPP (ontwikkelingsperspectief) op en heeft regelmatig contact met de leerling, mentor, docenten en ouders. De begeleiding is gericht op alle leerlingen voor wie meer ondersteuning nodig is dan vanuit de basisondersteuning gegeven kan worden. De leerlingbegeleider werkt nauw samen met en wordt ondersteund door de Begeleiders Passend Onderwijs.

Rotonde

Voor leerlingen die buiten bovenstaande vallen, maar wel extra begeleiding nodig hebben, is er een kortdurend traject, de Rotonde. Je kunt dan denken aan hulp bij bijzondere moeite met plannen en organiseren, hulp op het gebied van bepaalde vaardigheden, maar ook op het gebied van motivatieproblemen, nonchalante werkhouding, time-out plek bij spanningen etc.

Coaching

Vanuit de teams wordt invulling gegeven aan coaching van groepjes leerlingen. Vooral preventief in te zetten op motivatie/gedrag. De coaching is individueel of in een kleine groep en wordt gegeven door hierin gespecialiseerde docenten in blokken van enkele weken.

III. Hoe werkt onze school in de organisatie van extra ondersteuning?

De school onderzoekt of zij over de mogelijkheid beschikt om aan de specifieke leerling met de specifieke leerbehoefte een passend arrangement op de reguliere school te bieden.

Indien dit het geval is zal de school in overleg met de ouders het arrangement opstellen. De school hanteert bij het opstellen van het arrangement de aanwijzingen van kwaliteitsaspect 10 in het Toezichtskader VO van de Inspectie van het Onderwijs. Dat houdt het volgende in:

De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief. (extra ondersteuning)	
10.1	Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.
10.2	De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.
10.3	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.

IV. Wat kan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs de leerling en de ouders bieden?

Het Leonardo College participeert in het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801. Het samenwerkingsverband is een netwerk van VO en VSO scholen in de regio Leiden voor de opvang en begeleiding van en ondersteuning voor leerlingen.

Het beleid van het Samenwerkingsverband VO is vastgelegd in het ondersteuningsplan 2014-2016. Meer informatie is te vinden op:

<http://www.swvvo2801.nl/>

Loket Passend Onderwijs:

Het Loket Passend Onderwijs is het centrale punt voor consultatie, advies en ondersteuning voor de scholen van het Samenwerkingsverband VO 2801. In het Loket Passend Onderwijs wordt hulp gegeven bij problemen die de school overstijgen. Het Loket Passend onderwijs heeft een dienstverlenende en ondersteunende taak voor de scholen. Het betreft consultatie en advies bij: leerproblemen, gedrags- en omgangsproblemen, schoolverzuim, aanvullende zorg / hulpverlening. Daarnaast biedt het ondersteuning in aanmelding bij een externe voorziening in de regio.

De **Delta*** is de bovenschoolse voorziening van het Samenwerkingsverband.

* De Delta (<http://www.swvdedelta.nl/>)

D)Tenslotte: onze ambities

Het is onze ambitie om onze leerlingen voor te bereiden op een actieve rol in de maatschappij. We bieden de leerlingen uitdagingen in een veilige omgeving, zodat hun zelfbeeld duidelijk wordt, hun zelfvertrouwen groeit en ze uiteindelijk een passend diploma behalen.

Als school hebben we voor de komende 2 jaar een ontwikkelagenda opgesteld om de basis-ondersteuning op school op een nog hoger plan te krijgen. Het Samenwerkingsverband biedt financiële ondersteuning voor deze plannen. Jaarlijks wordt er geëvalueerd door de school. Deze evaluatie wordt besproken met het Samenwerkingsverband; vervolgens wordt er een aangepaste ontwikkelagenda opgesteld.

Doelstellingen die wij willen bereiken met de ontwikkelagenda, zijn: minder afstroom/succesvollere doorstroom, rendementsverhoging doorstroomcijfers in de onderbouw, betere resultaten in de bovenbouw en gemotiveerde leerlingen.

Bijlage: contactgegevens bij schoolondersteuningsprofiel

I. Intern

Schoolleiding.

Dhr. W.A. van der Veer, rector

wave@ldvleiden.nl

Dhr. J. Melchior, conrector

jmel@ldvleiden.nl

Dhr. M. Peetsold, conrector

mpee@ldvleiden.nl

Teamleiders

Mw. drs E. Caspers, teamleider vwo

ecas@ldvleiden.nl

Dhr. drs. R.H.U. Claassen, teamleider mavo

rcla@ldvleiden.nl

Mw. T. van Amsterdam, teamleider 1 en 2 havo

tams@ldvleiden.nl

Mw. M.N. van der Heiden MA, teamleider 3,4 en 5 havo

mhei@ldvleiden.nl

Decanen

Mw. D. Spronk, decaan havo, vwo

dspr@ldvleiden.nl

Dhr. R. Kip, decaan mavo

rkip@ldvleiden.nl

Zorgcoördinator:

Mw. drs. E. van Dam

edam@ldvleiden.nl

Verzuimcoördinator

Dhr. P. Hüsken

husk@ldvleiden.nl

Vertrouwenspersonen

Mw. drs. E. M. van Dam

edam@ldvleiden.nl

Mw. drs. M. van de Kamp

mkam@ldvleiden.nl

Mw. F. Spaans

fspa@ldvleiden.nl

Dhr. M. Peetsold

mpee@ldvleiden.nl

Faalangstreductietrainer

Mw. E. Romkema

erom@ldvleiden.nl

Mw. M. Konink

mkon@ldvleiden.nl

Dyslexiecoach

Mw. van der Neut, klas 1 en 2

neut@ldvleiden.nl

Mw. E. Veldman, klas 3 t/m 6

evld@ldvleiden.nl

Leerlingbegeleiders

Mw. drs. M. van de Kamp

mkam@ldvleiden.nl

Mw. A. van Cleef

acle@ldvleiden.nl

(Top) sport- en dans coördinator

Dhr. P. du Prie

pdup@ldvleiden.nl

II. Extern

- Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Naam en nummer SWV	Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 2801
Adres	Duivenbodestraat 11
Postcode en plaats	2313 XS Leiden
Telefoonnummer	071 5121535
E-mail	info@swvvo2801.nl
Website	www.swvvo2801.nl
Naam directeur	A. Van Overschot
E-mail	A.vanOverschot@swvvo2801.nl

- Jeugdgezondheidszorg: S. Kaouass
- GGD: S. van der Meer
- Leerplicht: R. Budhatoki
- Wijkagent: S. van Geest
- BPO: E. Verhage, H. Verschoor, M. van Dam